

Üldkohus kehtestab uue kodukorra

1. juulil 2015 jõustuvad uus kodukord ja selle rakendussätted¹, mille eesmärk on Üldkohtu menetluse tõhusamaks muutmine

Uus kodukord

Üldkohtu uue kodukorraga², mille väljatöötamist alustati 2012. aastal, asendatakse 1991. aasta kodukord. Viimast on aja jooksul mitu korda muudetud, et kohandada ja täiustada menetlusnorme vastaval vajadusele ja menetluse arengule. Kuna selline osalise muutmise süsteem on ennast ammendanud, tuli läbi viia täielik reform, mille käigus algne tekst ümber korraldati ja viidi sisse uusi sätteid. Sel tööl oli mitu eesmärki.

Menetlusnorme kohandati nii, et need vastaksid **menetluse tegelikule korraldusele** Üldkohtus, eristades selgelt kolme eri liiki menetlusi, millel kõigil on oma eripärad:

- hagimenetlused, milles tõusetub eriti tihti menetlusküsimusi, esitatakse menetlusse astumise avaldusi ja konfidentsiaalsena käsitlemise taotlusi;
- intellektuaalomandivaidlused;
- apellatsioonimenetlused Avaliku Teenistuse Kohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuste lahendamiseks.

Asjade menetlemise seisukohast püüti arvestada juba mitu aastat tehtud jõupingutustega parandada kohtu tõhusust, **tugevdades kohtuasjade lahendamise suutlikkust mõistliku aja jooksul ja järgides õiglase kohtuliku arutamise nõudeid** vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas³ ette nähtud nõuetele. Tasub ära märkida järgmist:

- ainukohtunikku puudutavad sätted laienevad ka intellektuaalomandivaidlustele;
- intellektuaalomandivaidlustes muudetakse lihtsamaks menetluskeele kindlaksmääramise ja menetluse kirjaliku osa käigu reegleid (repliigi puudumine);
- menetlusse astumise korda lihtsustatakse (enam ei ole ette nähtud menetlusse astumise lubamist, kui avaldus on esitatud pärast kuuenädalase tähtaja möödumist hagi kohta teatise avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas);
- Üldkohtul on hagimenetluses õigus asi lahendada ilma menetluse suulise osata, kui kumbki kohtuasja pool ei taotle, et korraldataks kohtuistung suuliste seisukohtade ärakuulamiseks;
- Üldkohus võib apellatsiooniasja lahendada ilma menetluse suulise osata isegi siis, kui üks pool on menetluse suulist osa taotlenud;
- menetlusse astujate õigused sätestatakse selgemalt;
- kodade presidentidele antakse teatud otsustuspädevus, mis varem oli kodadel ning lihtsustatakse teatud otsuste vorminõudeid, nähes ette uued juhud, mil asjas ei tule enam teha kohtumäärust (näiteks menetluse peatamine ja asjade liitmine);

¹ Üldkohtu kodukorra praktilised rakendussätted, tasuta õigusabi taotlemise vorm ja mitmed meespead.

² Euroopa Kohtu nõusolekul edastati 14. märtsil 2014 kooskõlas ELTL artikli 254 viienda lõiguga kodukorra eelnõu nõukogule. Pärast nõukogu 10. veebruari 2015. aasta heakskiitu võttis Üldkohus kodukorra vastu 4. märtsil 2015 ja see avaldati Euroopa Liidu Teatajas 23. aprillil 2015 (ELT L 105, lk 1).

³ Harta artikkel 47.

- kehtestatakse norm, mille kohaselt Üldkohus lahendab võimalikult kiiresti vastuvõetamatus vastuväite või kohtualluvuse puudumise küsimuse, asjas lahendi tegemise vajaduse äralangemise taotluse või muu menetlusküsimuse, samuti menetlusse astumise avalduse või konfidentsiaalsena käsitlemise taotluse vaidlustamise küsimuse.

Samuti püütakse tagada **Euroopa Liidu kohtutesse esitatavaid vaidlusi käsitlevate menetlusnormide ühetaolisus**, pidades eelkõige silmas 1. novembril 2012 jõustunud Euroopa Kohtu kodukorda, kuid arvestades igati nende hagimenetluste eripärasid, milles vastaspoolteks on füüsiline või juriidiline isik ja liikmesriik või liidu institutsioon.

Kohtul on nüüd normid, mis võimaldavad tal **kehtestada niisugune töökorraldus, mida ta peab kõige sobivamaks, olenevalt muu hulgas tema kohtunike arvust**, ning reeglid, mis annavad õigusliku sisu põhikirja sisse viidud muudatusele **Üldkohtu asepresidendi ametikoha** loomise kohta.

Lahendati mitu küsimust seoses menetlusolukordadega, mida kodukord senini ei reguleerinud, sealhulgas: tingimused, mis peavad olema täidetud kohtuasja määramiseks muule koosseisule, menetlusse võetud hagiavalduses nõuete kohandamine ja Üldkohtu tehtud menetlustoimingu täitmiseks dokumendi esitamise tagajärjed. Lisaks töötati välja uus konkreetne menetlusnorm, mis reguleerib niisuguste konfidentsiaalsete andmete või dokumentide menetluslikku käsitlemist, mis puudutavad liidu või liikmesriikide julgeolekut või nende rahvusvaheliste suhete korraldamist, ning nendest tuleneda võivaid erandeid võistlevuse põhimõttest. Nimetatud kord, mis on sätestatud kodukorra artiklis 105, jõustub aga alles pärast seda, kui avaldatud on Üldkohtu otsus, milles määratakse kindlaks julgeolekunõuded nende andmete kaitsmiseks.

Teatud sätted jäeti ka välja: muudeti ametlikult kehtetuks formaalne nõue, et eraõiguslikku juriidilist isikut esindav advokaat on kohustatud tõendama, et teda on volitanud selleks pädev isik ning loobuti võimalusest, et menetlusk dokumente võib esitada elektronposti teel (et vältida teatud pidevalt esinevaid raskusi ja soodustada rakenduse e-Curia kasutamist).

Lõpuks parandati formaalsest aspektist ka **kodukorra loetavust** sellega, et defineeriti peamiselt kasutatavad mõisted, tõsteti kogu tekst ümber ja pandi pealkiri igale artiklile.

Rakendussätted

Kodukorra alusel võttis Üldkohus vastu ka mitmeid akte, mis samuti jõustuvad 1. juulil 2015.

Uue kodukorra artikli 224 alusel võeti pärast liikmesriikide, nõukogu, komisjoni, parlamendi, Siseturu Ühtlustamise Ameti ning Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukoguga konsulteerimist 20. mail 2015 vastu [Üldkohtu praktilised rakendussätted](#). Need sätted, millega muudetakse kehtetuks ja asendatakse 5. juuli 2007. aasta kohtusekretäri ametijuhend⁴ ja 24. jaanuari 2012. aasta praktilised juhised pooltele Üldkohtus⁵, selgitavad, täpsustavad ja täiendavad kodukorra teatud norme. Nendes antakse muu hulgas poolte esindajatele juhiseid menetlusk dokumentide ja tõendite vormistuse ja esitamise kohta ning need võimaldavad esindajatel arvestada asjaoludega, millega peab arvestama kohus. Olgu märgitud, et praktilised rakendussätted ei sisalda sätted, mis reguleerivad toimikutega tutvumist kolmandate isikute poolt, anonüümsust ja andmete väljajätmist avalikkusele kättesaadavatest dokumentidest, vaid need on kehtestatud uues kodukorras endas. Ka menetlusk dokumentide piiratud pikkuse olulisust toonitatakse asjakohase sätte lisamisega kodukorda, kuigi see asetseb senini praktilistes juhistes pooltele. Nimetatud sätte rakendamise korda ning tagajärgi, mis saabuvad selle korduva rikkumise korral, kirjeldatakse praktilistes rakendussätetes.

Kohandatakse kodukorras ette nähtud [tasuta õigusabi vormi](#), et tasuta õigusabi kohaldamisala laieneks ka juriidilistele isikutele. Lisaks üritatakse vormilisest aspektist anda tasuta õigusabist

⁴ 5. juuli 2007. aasta kohtusekretäri ametijuhend (ELT L 232, lk 1), mida on muudetud 17. mail 2010 (ELT L 170, lk 53) ja 24. jaanuaril 2012 (ELT L 68, lk 20).

⁵ 24. jaanuari 2012. aasta praktilised juhised pooltele Üldkohtus (ELT L 68, lk 23).

arusaamise hõlbustamiseks rohkem teavet isikutele, keda ei esinda advokaat. Uut tasuta õigusabi vormi, mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja tehakse kättesaadavaks Euroopa Liidu Kohtu internetisaidil, tuleb kasutada alates 1. juulist 2015.

Lõpuks on Euroopa Liidu Kohtu internetisaidil kättesaadavad praktilistes rakendussätetes viidatud **kolm meelepead**. Need dokumendid, mis aitavad poolte esindajaid, selgitavad, kuidas vormistada ja esitada hagiavaldus paberkandjal või rakenduse e-Curia kaudu ning kuidas kulgeb kohtuistung.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127